

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعلیمات دینی

ویژه اهل سنت

پایه هفتم

دوره اول متوسطه پیش حرفه ای

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

نام کتاب: ضمیمه تعلیمات دینی - ویژه اهل سنت - پایه هفتم - دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای - کد ۵۷۱۹۱
پدیدآورنده: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
مدیریت برنامه‌ریزی و تألیف: معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان‌بخشی
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: مجید خداوند، منیره عزیزی، سهیلا خاکزاد، مینا حسنی، احمد مطلبی و رکانی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)

حیدر الماسی، عطاء الله اولیایی، بهیه محمدی، عبدالله یعقوبی و با همکاری مینا حسنی، محمدحسن خدری و احمد مطلبی و رکانی (اعضای گروه تألیف)

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
شناسه افزوده آماده‌سازی: احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - محمد عباسی (نگاشتارگر [طراح گرافیک] و صفحه‌آرا)

نشانی سازمان: تهران - خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، شماره ۶۶،

تلفن: ۴۵۵-۶۶۹۷۰، کدپستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴

ناشر: شرکت افست: تهران، کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸،

تلفن ۰۹۳-۷۷۳۳۹۰، دورنگار: ۰۹۷-۷۷۳۳۹۰، صندوق پستی: ۱۱۱۵۵-۴۹۴۷

چاپخانه: شرکت افست (سهامی عام) (www.offset.ir)

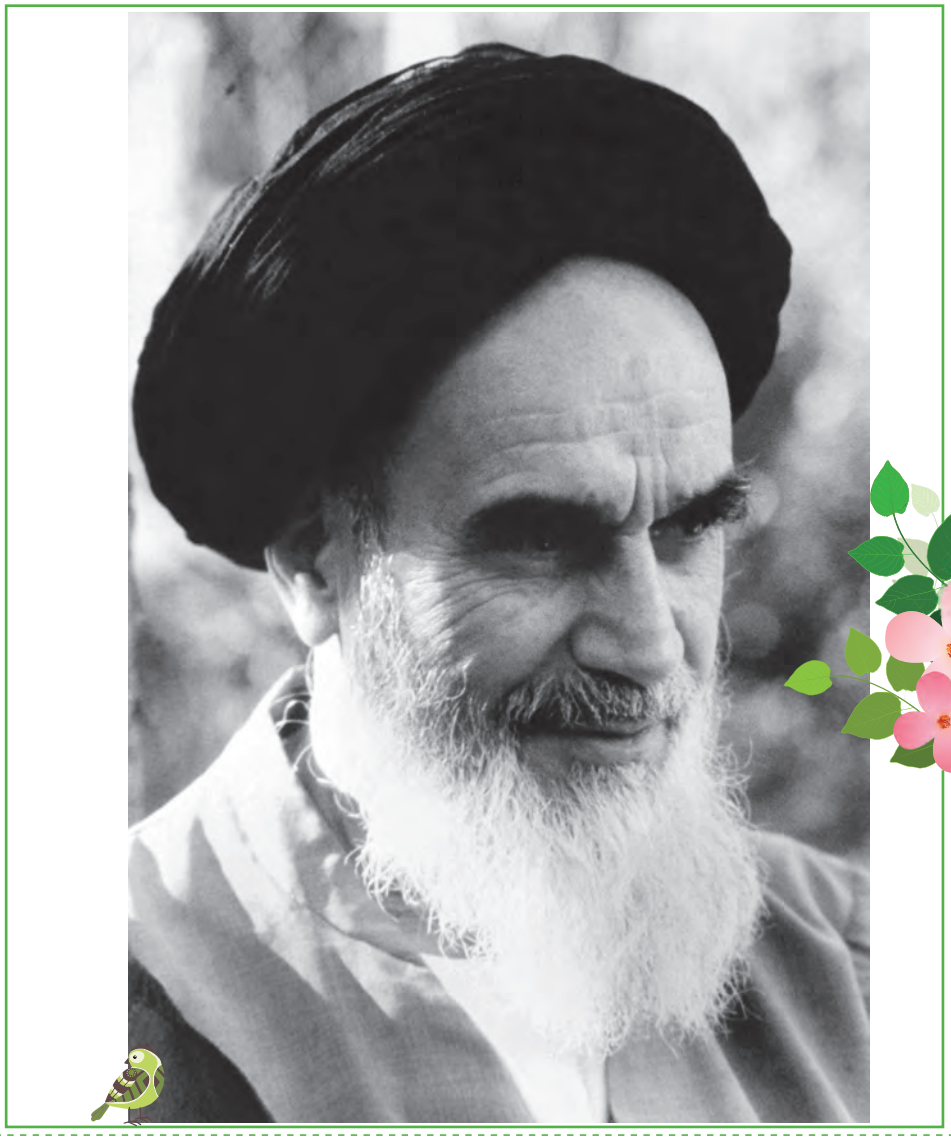
سال انتشار و نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید،

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ISBN 978-964-05-3461-8

شابک ۸-۳۴۶۱-۰۵-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

درس دوم: دعوت پیامبر اسلام (۱) ۲

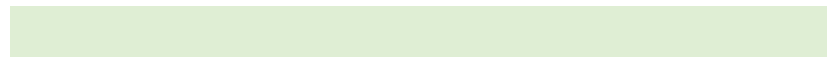
درس ششم: یار یتیمان و فقیران ۵

درس هفتم: خوش اخلاقی و گذشت ۸

درس نهم: دیدن مسجد قدیمی شهر ۱۱

درس دهم: نیکی به پدر و مادر ۱۵

دعوت پیامبر اسلام (ا)

زمانی که رسول الله محمد (صلی الله علیه و علی آله) به پیامبری انتخاب شد، در فکر این بود که مردم را چگونه به دین اسلام دعوت کند؟ او فکر می کرد، که آنها حتماً با او مخالفت می کنند. همسرش خدیجه (رضی الله عنها)^۱ که به دین اسلام ایمان آورده بود وقتی او را با آن حالت ناراحتی دید به او گفت: تو انسانی هستی که با خویشاوندان خوب رفتار می کنی و به خانه آنها می روی و از آنها دیدن می کنی. تو به مردم در انجام کارها و حل کردن مشکل هایشان کمک می کنی، به مهمان هایت محبت می کنی و با خوشرویی از آنها پذیرایی می کنی. پس خداوند از تو پشتیبانی می کند.

پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) از شنیدن سخنان همسرش خوشحال شد. خدیجه (رضی الله عنها) همیشه از شوهر خویش (پیامبر مهربان) حمایت می کرد و تلاش می کرد حرف انسان های بد اخلاق، پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) را ناراحت نکند.

خدیجه زن بسیار خوبی بود و پیامبر او را خیلی دوست داشت و به او احترام می گذاشت. خدیجه (رضی الله عنها) زن ثروتمندی بود و با خرج کردن پولش در راه خدا، از دین پشتیبانی می کرد. او مادر دختر عزیز پیامبر، فاطمه زهرا (رضی الله عنها) است. ما باید مثل پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) به زنان و دختران احترام بگذاریم.

وقتی که تعداد مسلمان ها زیاد شد، زن های زیادی هم مسلمان شدند. آنها به مسجد می آمدند و نماز می خواندند. و با ایمان و اخلاق خوب خود، نشان می دادند که مسلمانان خوبی هستند.

۱- (رضی الله عنها) یعنی خداوند از او راضی باشد. این دعا یعنی ما هم او را دوست داریم.

– خدیجه چگونه از پیامبر پشتیبانی می کرد؟

.....

.....

– با توجه به متن درس، پاسخ صحیح را علامت × بزن.

☐	☐	خدیجه پولش را در راه خدا خرج می کرد؟
☐	☐	در زمان پیامبر، زن ها در خانه نماز می خواندند.

۱- زمانی که رسول الله به پیامبری انتخاب شد، در فکر این بود که مردم را

..... دعوت کند؟

۲- وقتی که تعداد مسلمان ها زیاد شد، زن های زیادی هم .....

یار یتیمان و فقیران

بعد از آن که پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) از دنیا رفت، ابوبکر (رضی الله عنه) خلیفه^۲ مسلمانان شد.

او مردی مهربان بود. همیشه عادت داشت به خانه یتیمان^۳ برود و مانند پدر آنها، به یتیمان محبت کند. و همچنین به خانه فقیران می رفت و برایشان غذا و خوراکی می برد.

وقتی ابوبکر مهربان خلیفه شد، یتیمان و فقیران با خود گفتند: «حالا که او خلیفه شده است کارهایش زیاد است و دیگر نمی تواند به ما، سر بزند. اما ابوبکر (رضی الله عنه) می دانست که با وجود کارهای زیاد خلافت و رهبری مردم؛ نباید یتیمان و فقیران را رها کند. او می دانست که افراد فقیر و ناتوان بیشتر از دیگران به مواظبت نیاز دارند. به همین خاطر در دوران خلافتش باز هم به خانه فقیران می رفت و به آنها کمک می کرد.

یک روز که به خانه یکی از یتیمان رفت، آن یتیم با تعجب گفت: «تو ما را فراموش نکرده ای؟ آیا باز هم به ما کمک می کنی؟»

ابوبکر (رضی الله عنه) با مهربانی مقداری غذا به آن کودک یتیم داد و سپس گفت: من هیچ وقت شما را فراموش نمی کنم و به دیدار شما می آیم و شما را در حل مشکلاتتان یاری می کنم.

۲- به رهبری کردن مسلمانان بعد از پیامبر، خلافت می گویند. و به کسی که رهبر مسلمانان می شود خلیفه می گویند.

۳- یتیمان یعنی کسانی که کودک یا نوجوان هستند و پدر یا مادر یا هر دو نفر آنها را از دست داده اند.

سخنی از بزرگان

پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) فرموده است:

کسی که به یتیم احترام بگذارد و او را سرپرستی کند، در بهشت با من همنشین و همسایه است.

فکر کن و جای خالی را پر کن

— ابوبکر (رضی الله عنه) همیشه به ..... و فقیران کمک می کرد.

حالا برایم بگو

— از داستان درس چه نتیجه ای می گیری؟ در این باره با دوستانت حرف بزن.

.....

.....

برای خواندن

ابوبکر (رضی الله عنه) اولین خلیفه بعد از پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) است. و یکی از پنج نفری است که آنها را خلفای راشدین می گویند.^۱

ابوبکر (رضی الله عنه) ۶۳ سال عمر کرد. قبر او در کنار قبر پیامبر (صلی الله علیه و علی آله)، در شهر مدینه و در مسجد النبی قرار دارد.

اکنون می توانی

— مطالبی در مورد اخلاق ابوبکر (رضی الله عنه) پیدا کنی و در کلاس برای دوستانت بخوانی.

۱- به پنج خلیفه اول یعنی ابوبکر، عمر، عثمان، علی و حسن (رضی الله عنه)، خلفای راشدین می گویند.

خوش اخلاقی و گذشت

روزی امام شافعی (رحمه الله علیه) در کلاس درس صحبت می کرد. یکی از شاگردان او به نام یونس ابن عبدالاعلی که جوانی با استعداد و درس خوان بود در مورد آن موضوع از امام شافعی سوالی پرسید. امام شافعی پاسخ او را داد ولی یونس پاسخ او را نپذیرفت و با عصبانیت کلاس درس را ترک کرد و به منزل رفت.

یونس در منزل بود که صدای در زدن را شنید. در را که باز کرد با تعجب استادش، امام شافعی را دید. استاد با محبت و خوشرویی سلام کرد و با گرمی به او دست داد و با او احوالپرسی کرد. یونس با شرمندگی پاسخ استاد را داد.

یونس وقتی خوش اخلاقی و گذشت امام شافعی را دید، از رفتار خود پشیمان شد و گفت: استاد من را ببخشید. من رفتار خوبی نداشتم ولی شما با رفتار خوبتان درس اخلاق و گذشت به من آموختید. من دانستم که اگر سخن کسی را قبول نکردم، باید احترام او را رعایت کنم و نپذیرفتن سخن یک نفر به معنای بی احترامی و بد اخلاقی کردن با او نیست.

امام شافعی (رحمه الله علیه) با این رفتار خود به ما آموخت که همیشه باید به دیگران احترام بگذاریم.

سخنی از بزرگان

پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) فرموده است:
خوش اخلاقی یعنی خوشرویی و کمک کردن به دیگران و اذیت نکردن آنها

فکر کن و جای خالی را پر کن

- یونس با ..... کلاس درس را ترک کرد.
— امام شافعی (رحمه الله علیه) با رفتار خود، درس ..... و ..... به شاگردش داد.

حالا برایم بگو

— از داستان درس چه نتیجه ای می گیری؟ در این باره با دوستانت حرف بزن.

.....
.....

اکنون می توانی بگویی

— اگر کسی با تندی با تو برخورد کرد، چگونه با او رفتار می کنی؟

.....
.....

— آیا تاکنون دوستی را که با تو رفتار بدی داشته است؛ بخشیده ای؟

.....

بیشتر بیاموزیم

— مطالبی در باره گذشت و خوش اخلاقی با دیگران تهیه کن و آنها را در چند جمله بنویس، سپس آن را برای دوستانت بخوان.

دیدن مسجد قدیمی شهر

روزی حسن و خانواده اش تصمیم گرفتند برای دیدن مسجد گله داری به شهر بندرعباس بروند. آنها پس از آماده شدن، سوار ماشین شدند و به طرف بندرعباس به راه افتادند.

در نزدیکی شهر بندرعباس پدر گفت: بهتر است بایستیم و کمی استراحت کنیم. آنها پس از توقف، پیاده شدند، چای نوشیدند، استراحت کردند و سپس وضو گرفتند. چون آنها می دانستند هنگام داخل شدن به مسجد بهتر است دو رکعت نماز بخوانند. آنها به راه خود ادامه دادند. حسن در طول ماشین خوابش برد. وقتی به مسجد رسیدند، پدر او را صدا زد و گفت: پسرم بلند شو به مسجد رسیدیم. آنها وارد صحن^۱ مسجد شدند. حسن خواست در مسجد نماز بخواند. پدر گفت: حسن جان باید وضو بگیری.

حسن با تعجب گفت: ولی من که وضو گرفته ام.

پدر گفت: چون در ماشین خوابت برده، وضویت باطل شده و باید دوباره وضو بگیری.

حسن پرسید: مگر خوابیدن وضو را باطل می کند؟

پدر پاسخ داد: بله، یکی از چیزهایی که وضو را باطل می کند، خوابیدن است.

حسن پس از شنیدن حرف های پدر، دوباره وضو گرفت و همراه

خانواده اش نماز خواند.

۱- به حیاط مسجد صحن می گویند.

درسی از بزرگان

پیامبر (صلی الله علیه و علی آله) مردی را دید که وضو گرفت اما قسمتی از پایش را نشست و از جایش بلند شد. پیامبر به او فرمود برگرد و خوب وضو بگیر. آن مرد برگشت و وضویش را با دقت گرفت.

پاسخ دهید

با کمک معلم سه مورد از کارهایی که وضو را باطل می کند، نام ببر و بنویس.

.....

.....

.....

جدول

در جای مناسب علامت X بزن.

نادرست	درست	کارهایی که وضو را باطل می کند
		غذا خوردن
		خوابیدن
		ادرار و مدفوع نمودن
		حرف زدن

با توجه به این که در سال‌های قبل وضو گرفتن را یاد گرفته‌ای، وضو گرفتن صحیح را در کلاس برای دوستانت نشان دهی.

برای خواندن

وقتی که کسی وارد مسجد می‌شود سنت است که دو رکعت نماز بخواند. این دو رکعت نماز را «تَحِيَّةُ الْمَسْجِدِ» می‌گویند. در دین اسلام به نماز خواندن اهمیت زیاد داده شده است. به جز نمازهای پنج‌گانه شبانه روز، نمازهای دیگری هم وجود دارد. نماز موجب می‌شود انسان بیشتر خدا را یاد کند و دلی پاک داشته باشد.

حالا برایم بگو

ما برای انجام چه کارهایی وضومی بگیریم؟ در این مورد با راهنمایی معلم، با دوستانت گفت و گو کن و پاسخ خود را بنویس

.....

.....

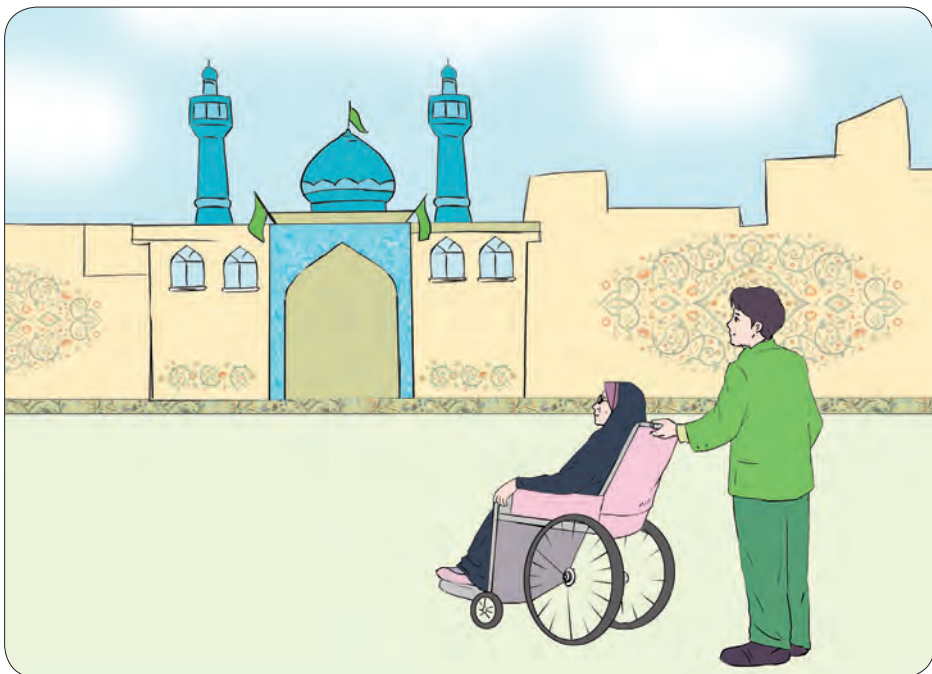
.....

نیکی به پدر و مادر

اولین پیشوای اهل سنت امام ابوحنیفه نام دارد. او بسیار راستگو و درستکار بود. ابوحنیفه رفتار خوبی با پدر و مادرش داشت. او می دانست که خوبی به پدر و مادر و دوستان یکی از بهترین خوبی هاست و در دعاهایش از خدا می خواست که پدر و مادرش از او راضی باشند. همیشه از آنها به خاطر زحمت هایشان تشکر می کرد. ابوحنیفه می دانست که دین اسلام به نیکی به پدر و مادر سفارش کرده است و برای همین به پدر و مادرش احترام می گذاشت و آنها را با مهربانی صدا می زد و هیچ وقت با تندی و صدای بلند با آنها حرف نمی زد. همیشه برای آنها دعا می کرد و در انجام کارها به پدر و مادرش کمک می کرد.

پیامی از قرآن

به پدر و مادر خود نیکی کنید.

(سوره انعام آیه ۱۵۱)

با هم دعا کنیم

خدایا!

به ما کمک کن تا با پدر و مادر خود مهربان باشیم.

فکر کن و جای خالی را پر کن

خوبی به ..... ، ..... و دوستان؛ یکی از بهترین خوبی ها است.

پاسخ دهید

دین اسلام در باره رفتار با پدر و مادر چه سفارشی به ما می کند؟

.....
.....
.....

اکنون می توانی

در چند جمله بنویسی که چگونه به پدر و مادر خود احترام می گذاری و آن را در کلاس برای دوستانت بخوانی.

ابتدا وضو بگیر و سپس با راهنمایی بزرگترها، آیه ۳۳ از سوره اسراء را پیدا کن و ترجمه آن را در کلاس برای دوستان خود بخوان.

نام چهار نفر از نزدیکترین یاران پیامبر را پیدا کن و در مورد ویژگی های اخلاق و رفتاری آنها مطالبی را بنویس و برای دوستانت بخوان.

با انجام چه کارهایی می توانی پدر و مادر خود را خوشحال کنی؟

